

HOSPITALSKLOVNE OG KATEDERPAVER – ELLER HVAD?

Pædagoger og lærere skal arbejde tættere og mere sammen i folkeskolen i fremtiden, hvis det står til regeringen. Men kan det lykkes at skabe et frugtbart samarbejde mellem de to faggrupper, eller vil det udvikle sig til en magtkamp mellem 'hospitalsklovne' og 'katederpaver'?

AF MALENE FENGER-GRØNDAHL

Står det til børne- og undervisningsminister Christine Antorini (S), skal pædagoger spille en central rolle i fremtidens folkeskole. Af regeringens reformudspil 'Gør en god skole bedre' fremgår det, at eleverne skal have flere timer på en mere varieret måde i en sammenhængende skoledag. Blandt andet skal der såkaldte aktivitetstimer på skemaet. Ifølge ministeren kan visionen kun blive til virkelighed, hvis lærere og pædagoger indgår i et tæt samarbejde. Pædagogerne kan blandt andet sørge for, at det bedste fra SFO-tid og klubaktiviteter bliver indarbejdet i skoledagen.

I regeringens udspil er der dog ikke brugt mange ord på at beskrive, præcist hvilke opgaver og hvilken rolle pædagogerne skal udfylde i skolens hverdag, og det har fået nogle repræsentanter for pædagogernes fagforening, BUPL, til at udtale sig kritisk om reformen. De har udtrykt frygt for, at pædagogerne vil blive kørt ud på et sidespor, og at deres faglighed ikke vil blive taget alvorligt. Faglig sekretær i BUPL Aarhus, Lars Møller, har blandt andet sagt: "Hvis jeg skal være grov, er der risiko for, at pædagogerne bliver nogle hospitalsklovne, som dukker op en gang imellem for at få det hele til at glide lidt lettere ned."

Lars Møller er især kritisk over for, at indholdet af de nye aktivitetstimer ikke er beskrevet.

Omvendt kan lærerne frygte, at pædagogerne vil indtage skolen med aktiviteter, læring og ny pædagogik, mens lærerne bliver malet op i et hjørne som kedelige 'katederpaver', der primært står for mere traditionel klasseundervisning. En undersøgelse foretaget af Rambøll for Kommunernes Landsforening (KL) tyder i hvert fald på, at lærerne stadig hælder mest til traditionelle undervisningsformer. Undersøgelsen, som blev offentliggjort i januar, viste, at 68 % af lærerne bruger mest tid på traditionel undervisning. Kun 25 % af lærerne gennemfører enten daglig eller flere gange om ugen praktiske undervisningsforløb, mens kun 4 % ugentlig tager eleverne med uden for skolen.

Så hvad kan vi forvente os af fremtidens samarbejde mellem lærere og pædagoger i skolen? Vi har stillet forsknings- og udviklingschef ved VIA University College, Andreas Rasch-Christensen, fem skarpe spørgsmål om det:

Hvad kan pædagoger, som lærere ikke kan?

Først og fremmest vil jeg sige, at der er meget, som begge grupper kan. Men ofte er pædagogerne nok bedre til at få øje på de muligheder, der ligger i at flytte læring ud i det, vi kalder autentiske lærings-

SKOLEREFORMEN OG PÆDAGOGERNE

I regeringens reformudspil om folkeskolen 'Gør en god skole bedre' står der blandt andet om pædagogerne:

• "Børnene skal have en mere levende skole, hvor de sammen med lærere og pædagoger – som noget nyt – har spændende aktivitetstimer, der blandt andet skal bruges til at understøtte de faglige undervisningstimer bedst muligt og til leg, bevægelse og lektiehjælp."

• "Aktivitetstimer med lærere og pædagoger skal give en mere afvekslende og spændende skoledag."

• "Pædagoger kan for eksempel spille en særlig rolle i forhold til relationsarbejde, alsidig udvikling og fysisk udfoldelse. På den måde bringes der nye, værdifulde kompetencer i spil i løbet af skoledagen, og sammen med lærerne kan pædagogerne skabe bedre rammer for et sammenhængende børneliv."

Kilde: Gør en god skole bedre – et fagligt løft af folkeskolen. Regeringen 2012.

ANDREAS RASCH-CHRISTENSEN

Forsknings- og udviklingschef ved VIA University College, hvor han er ansvarlig for ledelse og drift af forsknings- og udviklingsområdet inden for de pædagogiske og socialfaglige uddannelser og professioner. Han deltager jævnligt i uddannelsesdebatten, ikke mindst angående skoleudvikling, didaktik og læreruddannelse. Han er medlem af en styregruppe bag Ny Nordisk Skole.

miljøer. De er vant til at arbejde med læring i det fri og gode til at finde på udendørs aktiviteter. Det kan være virtuelle læringsmiljøer, hvor eleverne tager ud og fotograferer ting og efterfølgende bearbejder dem på computeren. Der er også gode eksempler på, at pædagogerne arbejder med tosprogedes sprogudvikling ved at tage dem med ud og pege på ting og gøre begreberne håndgribelige på den måde.

Bliver pædagogerne ikke bare en slags 'praktiske grise', der skal gå til hånd for lærerne og sørge for ro i klassen?

Det kommer ikke til at ske. For både lærere og pædagoger har en stærk faglighed med sig. De er professionelle og pædagogisk uddannede. Man kan bruge undervisningsassistenter som en slags 'praktiske grise', men pædagogernes faglighed skal bruges på en helt anden måde. De kan sagtens fokusere på at arbejde i klassen med konfliktløsning og sociale kompetencer, som er blandt de vigtigste læringsområder. Det afgørende er, at de sociale kompetencer bliver løftet op på niveau med de faglige, når det gælder status og ressourcer. Vi ved jo i dag, at relationskompetencer er helt centrale for elevernes læring, og det er et område, som regeringens reformudspil nævner som oplagt indsatsområde for pædagogerne.

Hvis lærerne får mere pædagogik ind i deres uddannelse, bliver pædagogerne så overflødige?

Lærerne får ikke mere pædagogik i den nye læreruddannelse, end de har haft tidligere – det sker bare på nye måder. Desuden bliver der helt sikkert brug for flere professionelle til at håndtere skolens udfordringer, og det kan lærerne ikke løfte alene. Selv en veluddannet lærer, der også har fået masser af efteruddannelse, kan ikke alene rumme alle de kompetencer, der er behov for.

Hvor godt er lærere og pædagoger rustet til at samarbejde?

Ikke godt nok. Samarbejdet har jo været på dags-

ordenen længe, men kører ikke for alvor på skinner endnu. Først og fremmest skal der flere tværprofessionelle moduler og forløb ind på uddannelserne, ikke kun for pædagoger og lærere, men også med socialrådgivere. Desuden må kommunerne sætte ind og sikre, at de fagpolitiske konflikter ikke får lov at dominere. Der skal sættes noget ledelseskraft ind for at rydde forhindringerne af vejen.

Hvordan kan man undgå, at skolen bliver en kampplads, hvor forskellige fagligheder slås om overtaget over børnene?

Jeg er fortrøstningsfuld, for de steder, hvor der allerede er et udvidet samarbejde mellem pædagoger og lærere, har det ikke udviklet sig til en kampplads. Forsøg med heldagsskoler og lignende har tværtimod vist, at når først arbejdet kommer i gang, opdager både pædagoger og lærere, at de kan supplere hinanden og dermed skabe bedre læring og trivsel. Så det handler om at komme i gang i stedet for at tale konflikterne frem. "Hold kæft og gør det!", kunne man sige.

”Selv en veluddannet lærer, der også har fået masser af efteruddannelse, kan ikke alene rumme alle de kompetencer, der er behov for.”

Andreas Rasch-Christensen.